Cena 5 fen. (3 kap.)

№ 1 (93). 1 studnia 1917 h. Druhi hod wydańnia.

HOMAN

BIEŁARUSKAJA WILENSKAJA CZASOPIS

WYCHODZIĆ DWA RAZY U TYDZIEŃ: U AUTORKI I U PIATNICY.

Cena s pierasyłkaj i dastaŭkaj da chaty: na 1 hod—4 m. 80 fen., na 1/2 hodu—2 m. 40 f., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycyi:
M. Stefanskaja 23.

Cena abwieštak: na 4-aj staranie za radok drobnymi litera-mi—25 fenig.; drobnyje abwiestki—pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

Wostryje bitwy ŭ Rumynii.

31 śnieżnia.

Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Artyleryjskaja bitwa ad czasu da czasu uznimałasia na poŭdni ad kenału Lasse, naabapcł Sommy i na paŭnocznym zachodzi ad Rejmsu. Na pałudzennym berazi Ankr ad naszago agnia ŭzarwalisia nekolki składoŭ amunicii woragoŭ.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Na paludni ad Jakobsztadta uzmacawaŭsia agoń artyleryi.

Front erc-hercoga Jozefa: U Mołdaŭskich garach na granicy — udacznyje dla nas bitwy. Na poŭnaczy ad daliny Už niameckie wojski adabrali ŭ rasejcoŭ wiarszynu Sołymtar i udzieržali jaje, nia giedziaczy na silnuju kontrataku. Uziaty ŭ pałon 1 aficer i 80 sałdatoŭ. Niameckie i aŭstryjackije pałki naabapoł daliny Ojtosa zdabyli rumynska-rasejskie pazycii, a ŭ dalinie Putna ŭ wostraj bitwie za kożyn dom uziali Tulniczu. Kala Nereju. ŭ dalinie Zabała, naszy wojski jduć upiarod.

Front Makienzena: Na poŭnaczy i na ŭschodzi ad Rymniku-Sarat naszy wojski spatkali silny adpor, asabliwa na kraju gor. U adważnaj atacy jany ŭwarwalisia na pazycii woragoŭ i adbili paśla na ich silnyje kontrataki. Miž Rymniku-Sarat i dalinaj Bucaula wostrych bitwach my hetak sama pasunulisia ŭpiarod.

Dunajskaja armija, bjuczysia padbližaecca da krepka ŭmacawanaj linii Gurgeti-Cyrcea (na zachodzi i pałudziennym zachodzi ad Braiła).

U Dobrudžy bałgarskie wojski mieli udaczu proci Maczyna.

Makiedonski front: Na Strumie — udacznyje operacii bałgarskich i tureckich patruloŭ.

Pagibiel francuskago bronenosca.

PARYŽ. Wajennaje ministerstwo apaweszczaje:

Bronienosiec «Gaulots» zatanuŭ 27. XII u Siarodziemnym mory ad torpedy padwodnaj łodki. Bronenosiec pajszoŭ na dno ŭ poŭ gadziny.

Nalot na Sulinu.

BERLIN. (W.T.B.). Niamiecki marski samalot 29 śnieżnia abkidaŭ bombami partowyje budoŭli i karabli worahoŭ u Sulinie.

Na rumynskim fronci.

AMSTERDAM. Uwieś rumynski front baroniać ciepier adny tolki rasiejskije wojski. Rumynskije dywizii ŭziaty za front, bo im zahadajuć wystupić na bitwu tolki paźniej. Brusiłow sa swajej armijej zaniaŭ silnuju zaszczytnuju pazyciju. Wialikije rezerwy ŭwieś czas iduć u Besarabiju.

Niedachwatka botoŭ.

BERLIN. U pałonnych rumynoŭ znajszli prykaz naczalnika intendanctwa 1-aj rumynskaj dywizii, ŭ katorym zahadywaiecca znimać u pałonnych boty i addawać swaim sałdatam.

Krytyczneje pałažeńnie.

SZTOKHOLM. „Utro Rossii“ drukuje sensacyjnuju staćciu, u jakoj dawodzicca, szto Rasieja sama nie zdaleje wydzieržać wialikaho nacisku centralnych dzieržaŭ. Anhlija i Francija z hetaj pryczyny pawinny pacsać na Zachodzi nowaje nastupleńnie, kab ablahczyć nacisk na Rasieju. Inaczej na ŭschodnim fronci mohuć paŭtarycca zdareńnia, jakije majuć ciapier miejsco ŭ Rumynii.

Hroźba rewolucijej u Rasiei.

KOPENHAGA. Akuratnaja sprawozadacza ab rewolucyjnaj pramowie Czchenkieli ŭ H. Dumie daje dokaz biezprykładnaj trywohi, jakaja ciapier panuje ŭ Rasiei.

Czchenkeli skazaŭ:

„Samaupraŭna orhanizowanaja parlamenckaja bolszaść wostra wystupaje proci mira, kab ukryć hetak fakt, szto ŭwieś rasiejski narod i rasiejskieje rabotniki niczoha tak krepka nie žadajuć, jak mira... U pastupowaho błoka, katory tut zawioŭ szalony taniec, nima niwodnaj razumnaj palitycznaj mety. Jon ucisnuŭsia miž prawicielstwam i narodam, kab us'ch zrabić niawolnikami sajuznaj dzieržawy (Anhlii), katoruju ciapier usie nienawidziać bolsz, czym us'ch worahoŭ, chacia ŭ zmahańni z imi najlepszyje ludzi lijuć swaju kroŭ. Kali ŭ hetym chaosie prawicielstwo nie ustupić, dyk astajecca tolki adzin ratunak: **rewalucija**. Nichto nie wystupaje proci ucisku rabotnikoŭ. Heta—hańba, jakoj nie mahło by zdarycca ŭ uaszych worahoŭ. Ale **narod užo padnimajacca**: jaho nielha bolsz aszukiwać!“

Ahulna-europejski kryzis.

TURIN. Hazeta „Stampa“ drukuje staćciu ab wajennym pałažeńni. Za minutyj hod wajna s pahladu strategicznaho nie dawiedziena da kanca. Wielmi paszyrena dumka, szto wajna budzie trywać eszcze wielmi doŭha. Ale treba žadać kanca wajny nie dziela wajennych, a ekonomicznych pryczyn. U-wo ŭsich hasudsrstwach kanczajucca zapasy syrych materjałoŭ. U nanastupajuczym hadu budzie jeszcze horsz. Anhlija pierežywaje transportny kryzis. Ameryka admaŭlajecca ad pasyłańnia nadalej skur i bawoŭny. U Rasiei — takoje razstrojstwo na czyhunkach, szto Pieciarburh nia maje chleba, chacia na Ukrainie mahazyny napoŭnieny zbožžem. U Arhientynie spynilisia raboty, bo spyniŭsia prytok liudziej z Europy. Pałudziennaja Ameryka pierežywaje finansowy kryzis, bo z pryczyny nedastaczy karabloŭ jana nia može wywažić swaich pradnktoŭ. A ŭ Europie nedachwatka hetych praduktoŭ wyzywaje ŭsio bolej uzrastajuczuju daražyniu. Kali wajna skonczycca, dyk suświetnyje rynki neŭspadzleŭki i biez nijakaj zadzieržki adczyniacca, i z hetago wyniknuć straszennyie warunki i ahramadnyje haspadarskije trudnaści. Kali-ž wajna budzie trywać dalej, dyk heta roŭnaznaczna kancu Europy. Europa abierniecca ŭ wialiki mahilnik cywilizacii. „Kali my pradoŭžym wajnu, nie rachujuczy czasu na hadziny, dyk ruiny zasypluć i nas, i my, jak mierćwiaki, nia budziem užo karystać z pladoŭ pabiedy“.

Z Nowym Hodam!

Na miažy dwoch hadoŭ ludzi robiać ahlad minuŭszaho i zahadywajuć ab buduczynie. I zwyczaj hety maje pad saboj ćwiordy hrunt: bo buduczyna nierazryŭna zwiazana z minuŭszczynaj, bo toje, szto nas ždže, maje swaje karani ŭ tym, szto było.

Ahledajuczysia na minuŭszyj hod, my s czystym sumleńniem možem skazać, szto biełarusy — prynamsi ich nacyonalna-świedomaja intelihiencija, astaŭszajasia na rodnaj ziamli, — spoŭnili toje, czaho ad ich wymahaŭ pierežywany moment. Nia hledziaczy na swaju małuju liczbu, hramadka biełaruskich intelihientoŭ u stalicznym mieści naszaho Kraju zrazumieła, jakuju wialikuju zadaczu uskładaje na jaje hety historyczny moment, zrazumieła, szto kali ciapier biełaruski narod nie padniść swajho hołasu, dyk jaho ždže poŭnaje zabyćcio na wiecznyje czasy. I na hetym hrunci zyjszlisia ŭsie žywyje biełaruskije siły — biaz roznicy partij i palitycznych pahladoŭ i ŭsie jany paczali družnuju kulturnuju i palitycznuju rabotu dziela swajho narodu i Kraju.

Kulturnaja rabota wyjawiłasia ŭ tym, szto spiersza ŭ Wilni, a paśla i ŭ inszych miejscoch paczali ładzicca ziełaruskije szkoły, na atkrytych u Wilni i u Świsłoczy wuczycielskich kursach spasobilisia wuczycieli dla tych szkoł, apracowywalisia i wydawalisia knižki da szkolnaj nawuki. A porucz s takoj pracaj dziela ŭzhadawańnia padrastajuczych pakaleńnioŭ wiełasia rabota dziela zdawoleńnia duchowych patreb usiaho biełaruskaho hramadzianstwa: załažyŭsia rad hramadzkich orhanizacij, naładziŭ-teatr biełaruski teatr i chory, hazeta i t.d.

Hramadzianstwo nasze pakazało, szto jano daśpieło, i maje swaju palitycznuju dumku, katoruju wyjawiło tak jarka ŭ radzi palitycznych wystupleńnioŭ na piśmie i słowam, na zjezdach narodoŭ u Sztokholmi i Lozannie ŭreszci — na stranicach swajej jadynaj pakul-szto hazety. Jano jasna skazało, szto ŭ jaho žywie pamiać ab supolnym z litoŭskim narodam wolnym žyćci ŭ kolisznim Wialikim Kniažstwie Litoŭskim; skazało, szto i ŭ buduczynie biełarusy choczuć budawać nowy ład na swajej ziamli supolnie z litwinami, choczuć, kab bieleruskije i litoŭskije ziemli, adwajowanyje ad Rasiei, stanawili sucelny wolny Kraj, dzie

zhodna žyli-by ŭsie jaho narody—biez roznicy nacii.

Palityczuyje wystupleńnia biełarusoŭ, apirajuczysia na ich kulturnaj raboci i na wykazanaj žyćciowaj sile, nie pawinny astacca biez wotklika: woś že ŭžo 1916 hod daŭ nam pryznańnie niamieckaj ŭłaściu prawoŭ biełarusoŭ, jak asobnaj nacii. Hetak sama i nasza tworczaja kulturnaja praca,—jak toj kom śniehu, szto, kinuty z hary, lacić u dalinu i z niaczutaj szybkaściu wyrastaje ŭ ahramadnuju hłybu,—pawinna razwiwacca ŭsio bolej i bolej, zachopliwajuczy szto-raz szyrejszyje kruhi. Na heta daje nam nadzieju minułyj hod — hety najciažejszy hod u naszym žyćci, kali biełarusy staŭlali tolki pierszyje kroki samabytnaho kulrurnaho i hramadzkaho žyćcia.

Ciažki byŭ minuŭszyj hod i zatym, szto zabraŭ mnoha achwiar s-pamiž lepszych synoŭ narodu. Nia liczaczy tych, szto pralili swaju kroŭ na wajnie, śmierć wyrwała s-pamiž nas adnu z najlepszych rabotnic na rodnaj niwie — św. p. Aloiziju s Paszkiewiczoŭ Kiejrysowuju, szyroka wiadomuju pad imiem »Ciotki«. A tam, u Minszczynie, ŭžo s taho boku krywawaj miažy, zyszoŭ sa świetu najstarejszy predstaŭnik biełaruskaho ruchu da nacyonalnaho adradžeńnia—św. p. Aleksandar Jelski. Ahledajuczysia na pieražytaje ŭ 1916 hadu, my s paszanaj i žaiem skłaniajem swaje hałowy pierad ich mahiłami.

Ale nia zhinie darma praca jak pamierszych, tak i žywych synoŭ Ziamlicy naszaj. Toj nowy hod, szto siahońnia nastaŭ, pawinien dać plon s pasiejanych u minułym zierniat. I na parozi jaho my, pawodłuh staradaŭnaho zwyczaju, zwiertajemsia da ŭsich bratoŭ naszych z haraczym žyčeńniem, kab chwaciło ŭ ich sił sabrać toj plon, kab nie apali ruki ŭ dalejszaj raboci, choć mo' nie raz jaszcze prydziecca pieražyć ciažkije momenty! —

Daj Boh szczaście wam i dolu
ŭsim, chto ślozy praliwaŭ,
chto u biednym rodnym polu
ziernie praŭdy zasiewaŭ!..

Suświetnaja wajna u 1916 h.

Nadziei jak wajennych pawah, tak i žwyczajnych ludziej, szto 1916 hod pryniasie kaniec suświetnaj wajny, nia spoŭniilisia.

U pierszaj paławinie 1916 hodu byli dwa nastupleńnia: niamieckaje — pad Werdenam i aŭstryjackaje — ŭ pałudziennym Tyroli. Abodwa nastupleńnia ŭ pierszy moment byli udacznyje, i možna było dumać, szto jany surjozna adabjucca na chodzi wajny. Byŭ moment, kali zdawałosia, szto dla Werdenu nastaŭ kaniec, i hetak francuski front budzie piarerwan u tym miejscy, dzie zychodziacca front paŭnoczny i ŭschodni. Nia miensz udacznym u samym paczatku było i nastupleńnie aŭstryjakoŭ u pałudziennym Tyroli. I tut byŭ moment, kali zdawałosia, szto aŭstryjacki klin razarwie italjanski front, szto aŭstryjaki dojduć pabiedna da Wenecii i adrežuć italjanskaje wojsko, jakoje stajało na fronci Izonco.— Tady worahi dwajnym nastupleńniem swaim: rasiejskim — na wałynskim, anhlicka-francuskim — na fronci Sommy, — nie dali niemcam i aŭstryjakam wykarystać udacz pad Werdenam i ŭ Tyroli. Nacisk rasiejcoŭ pad kamandaj Brusiłowa mieŭ na meci nia tolki adciahnuć aŭstryjackije siły ad Italii, ale i toje, jak widać s samaho geograficznaho pałažeńnia, kab prymusić Rumyniju pryłuczycca da sajužnikoŭ. Treba pryznać, szto nastupleńnie Brusiłowa było wielmi ŭdacznaje: aŭstryjaki z wialikimi stratami ludžmi i wajennymi materjałami byli znaczna adcisnuty na zachod, i byŭ moment, kali surjozna bajalisia prarywu ŭsiaho aŭstryjackaho frontu. Kab paprawić pałažeńnie na Wałyni i ŭ Haliczynie, centralnyje dzieržawy byli prymuszeny z hruntu zmjanić razmieszczeńnie swaich sił. Aŭstryjaki znacznuju czaść wojsk, nastupaŭszych proci Italii, pierakinuli na ŭshod, a niemcy byli prymuszeny spynić swaje operacii pad Werdenam i, znaczna asłabiŭszy swoj zachodni front, pasłać wojsko ŭ Haliczynu i Wałyń. — Z hetaho francuzy i anhliczanie skarystali dzieła kontrataki pad Werdenam i mahutnaho nastupleńnia na Sommie.

Pad toj czas wystupiła ŭ suświetnaj wajnie Rumynija, acaniŭszaja lisznie wysoka udaczu Brusiłowa. Nia tolki sajužniki, ale i hramadzianstwo centralnych dzieržaŭ dumali, szto wystupleńnie Rumynii razwiaže pytańnie, chto pieraważyć u suświetnaj wajnie. I treba pryznacca, szto zapraŭdy złažyłosia wielmi surjoznaje pałažeńnie. Tady za naczalnika sztabu wialikaj hłaŭnaj kwatery i, znaczyć, faktycznym kiraŭnikom usich sił centralnych dzieržaŭ na zachodzi i na ŭschodzi byŭ naznaczen Hindenburg. Nia hledziaczy na wiedzienaje niezwyczajna wialikimi siłami anhlicka-francuskaje nastupleńnie na Sommie, Hindenburg pastanawiŭ kinuć swaje siły piersz za ŭsio proci Rumynii. Choć hetki krok i wydawaŭsia lisznie ŭžo śmiełym, — adnak dalejszyje udaczy pakazali, szto plan wialikaho niamieckaho stratega byŭ prawilny. U zusim karotkim czasi złuczenyje pad kiraŭnictwam Makienzena niamiecka-aŭstryjacka-bołharska-tureckije wojski ŭ pabiednym pachodzi zwajewali Małuju Wałachiju, Wialikuju Wałachiju z Bukareszt'am i Dobrudžu. Ciapier idzie zmahańnie za aposzniuju czaść Rumynii — Mołdawiju, katoraja stanowić lewaje kryło rasiejskaho frontu. Z utrataj Mołdawii sczeźli by ŭsie rezultaty udacznaho nastupleńnia Brusiłowa ŭ letku 1916 hodu — i zatym to rasiejcy, pad hłaŭnaj kamandaj hienerała Sacharowa, hetak ćwiorda baroniać aposzni nie zwajowany kusok Rumynii. I nia može być sporki, szto na paloch Mołdawii budzie jeszcze mnoha wostrych bitw, praljecca jaszcze mnoha krywi piersz, czym razwiažecca pytańnia ab jaje doli.

Piacimiesiacznaja bitwa na Sommie, spiersza dawoli udacznaja dla anhliczan i francuzoŭ, dajszła taho, szto na wuzkim adrezku adcisnuła niamiecki front, dy nie zdaleła jaho razarwać.

Na Makiedonskim fronci armii Serajla udałosia zdabyć Manastyr i hetak dajści taho, szto Serbija formalna iznoŭ adžyła.

Na fronci Izonco italjancam ureszci ŭdałosia zdabyć Gierc, ale da namieczenaho aposzniaho punktu nastupleńnia ich usio jasze daloka ad frontu, i nielha dumać, kab italjancy dajszli da jaho.

Hetkije byli ważniejszyje wajennyje wypadki ŭ 1916 hadu. Pryhledajuczysia da ich i aceniwajuczy pawodłuh sprawiedliwaści, treba skazać, szto ŭ pałažeńni wajujuczych staron, naahuł, znacznych zmien nima: stratam u adnym miejscy adpawiedajuć zdabyczy u druhim i naadwarot. Adnak, s pryczyny poŭnaj katastrofy ŭ Rumynii i bankructwa nadziej sajužnikoŭ, treba pryznać, szto z wajennaho pahladu 1916 hod prynios centralnym dzieržawam znacznuju udaczu, s palitycznaho ž i jeszcze bolej z ekonomicznaho pahladu udacza ich wielmi wialikaja.

Adbudawańnie Połszczy maje nie wajennaje, a tolki palitycznaje znaczeńnie. Nia hledziaczy na ŭsiu naszu prychilnaść da susiedniaho, bratniaho nam narodu, atrymaŭszaho ciapier niezaležnaść, my pawinny zusim bieastaronna pryznać, szto ni polskije legiony, ni nowaładženaja polskaja armija surjozna na chodzi suświetnaj wajny zaważyć nia mohnć.

Wajna pierenosicca ŭ 1917 hod. Nie pamykajuczysia praroczyć, možna, adnak, śmieła skazać, szto 1917 hod budzie świedkaj kanca suświetnaj wajny i budzie mieć u suswietnaj historyi takoje-ž znaczeńnie, jak hod 1648 i 1815.

U Wilni i wakolicach.

—•—

× **U nowahodnuju nocz** (apawieszczeńnie). Zhodnie z zahadam Oberbefehlshaber'a Ost, cywilnym žycharam u naczy na 1 studnia 1917 hodu pazwoleno być na wulicach da 1 hadz. paśla poŭnaczy.

× **„Na Antokali“.** U panIadziełak, 1 studnia 1916 h., na Nowy Hod, u Cyrku na Łukiszskim placu biełaruskaja dramatycznaja družyna pad kirunkam p. F. Olechnowicza, na žadańnie publiki, stawić druhi raz pjesu „Na Antokali“.

Pjesa heta, ŭ katoraj mnoha śpiewoŭ i tancoŭ, na pierszym predstaŭleńni spatkała duža sympatyczny pryjom u publiki, i treba dumać, szto ciapier jana pryciahnie jaszcze bolej ludziej, czym toj raz.

Nowamu predstaŭleńniu možna sulić poŭnuju udaczu, bo nawat i tych drobnych niedachwatak, jakije wyjawilisia na premjery, ciaper, samo saboj, nia budzie.

× **Kwaternickaje pytańnie.** 28 śnieżnia u miestowym uradzi adbyłosia zasiedańnie kamisii dzieła apieki nad pakinutymi damami pad marszałkoŭstwam d-ra Coerpera. Na zasiedańnie byŭ zaproszen i sajuz kwaterantoŭ, kab mowicca ab pomaczy sajuza pry zdaczy u arendu pustych haspod u pakinutych damoch apłatnym kwaterantam. Predstaŭnik sajuza, sekretar jaho R. Gincburg, zwiarnuŭ uwahu na toje, szto ŭsia trudnaść razwiazki hetaho pytańnia asnowana na lisznie wysokich cenach, jakije naznaczaje dla hetych kwater miestowaja kamisija, złoženaja z adnych tolki haspadaroŭ damoŭ. Jon padaŭ prajekt, kab ceny na kwatery naznaczała asobnaja ustanowa,—takoha charaktaru, jak Hramadzianski Uhodliwy Sud, u jakoj byli by ŭ roŭnym czyśle predstaŭniki damaŭłaśnikoŭ i kwaterantoŭ. Pradsiedaciel kamisii, Rytel, atkazaŭ na heta, szto kamisija, prynimajuczy pad uwahu pieražywany moment, naznaczała ceny na 50% tanniej, czym daŭniejszyje. Marszałkujuczyj d-r Coerper skazaŭ, szto panižeńnie cen—nie straszno, a ważna zasialić pustyje kwatery, — ale razam s tym nia treba dawadzić da lisznie rezkaho ahulnaho upadku cen. Naładžeńnie asobnaj ustanowy dzieła naznaczeńnia cen jon liczyć lisznie ciažkaj sprawaj dyj niepatrebnaj, bo jon zusim dawieraje kamisii; u prypadkach sporki razwiazać pytańnie može Wirtschafts-Offizier.

Paśla dawoli doŭhich hutarak ab hetaj sprawie ŭsie zyjszlisia na tym, szto sajuz kwaterantoŭ budzie pasyłać u-wa ŭsie cyrkuły swaich upoŭnamoczenych, katoryje, razam s cyrkułowymi apiekunami kamisii, buduć ahledać pustyje haspody i naznaczać sprawiedliwyje ceny na ich. Kali-ž jany miž saboj nia zhodziacca, dyk sporka budzie praz d-ra Coerpera addawacca na razhlad uhodliwaho suda.

× **Nowyje karty na chleb.** Nowyje szto tydniowyje karty na chleb majuć na kožyn dzień czatyry adrezki, katoryje razam dajuć prawo na 200 gr. muki, abo 250 gr. chleba, abo 150 gr. krup i t. d. Zamiest kožnaho adrezka (znaczyć, czwierci dziennaj porcii) možna atrymać u miestowych straŭniach adnu porciju zupy, a za ŭwieś dzień —4 porcii. Nadalej za kožnuju porciju zupy, niezaležnie ad taho, ci jaje kuplajuć, ci dajuć darma, treba budzie addawać czwierć dziennaho adrezka.

Nowaje prawiło ŭwodzicca ad paczatku miesiaca studnia.

× **Kurs rubla:** Oficyalny — 1 m. 90 fen. za rubiel; u bankach pry pradažy — 2 m. 19½ fen., pry kupli — 2 m. 23½ f.

Pasyczkowaja kasa biare 6%.

Apawieszczeńnie

u sprawie zajawak.

Dzieła orhanizacii urada ab zajaŭcy žycharoŭ („Einwohnermeldeamt“) u wilenskim miestowym okruzi ładzicca rehistracija nasialeńnia.

Kožyn władzielec domu abo upraŭlajuczyj domam pawinien wyrazna spisać wiedamaści ab usich žycharoch domu na kartach dzieła zajaŭki pawodłuh wiedamaściej, upisanych u paszpartach Ober Ost. Haspadar domu abo upraŭlajuczyj, zapaŭniajuczy zajawacznyje karty, može karystać s pomaczy biuro pierapiski. U kožnym prypadku jon pawinien swaim podpisam abo znakam zawieryć prawilnaść zapisu.

Žychary domu pawinny dawać haspadaram abo upraŭlajuczym damami ŭsie wiedamaści ab sabie, pakazwajuczy swaje paszparty Ober Ost.

Karty, katoryje treba zapaŭniać, pawinny być uziaty haspadarami abo upraŭlajuczymi damami da 10 studnia 1917 hodu u ich milicyjnych cyrkułach*) Zapoŭniŭszy ich pawodłuh zahada, ich treba samym addać nazad u swaim milicyjnym cyrkule da 15 studnia 1917 hodu. Padawać treba ŭ biełym konwerci, na katorym pawinno być napisano:

1) imia haspadara domu, abo upraŭlajuczaho, numer domu i wulica, dzie sam jon žywie;

2) wulica i numer domu, dzie žywuć ludzi, ab katorych zajaŭlajuć;

3) czysło ŭłoženych u konwert zajawacznych kart.

Haspadaroŭ damoŭ, ich upraŭlajuczych i žycharoŭ damoŭ, katoryje nia spoŭniać wyszejpisanaho zahadu, ci wypaŭniać jaho nieakuratna, buduć karać pawodłuh §§ 138 i 139 nowaho rasiejskaho statutu ab karach.

Wilna 28 śnieżnia 1916 h.

Der Deutsche Stadthauptmann
Polizei Verwaltung,
z. m.
Kessler.

*) Dla žycharou wakolic wilenskaho miestowaho okruha, jakije znachodziacca za miežami miesta, cyrkuly naznaczeny hetak:

Cyrkuł II, Ostrabramskaja 36, dla wakolic:

Rybniszki, Kupryaniszki, Nizowe, Doły, Dubniki, Kaminy, Padwysokaje, Padkupryaniszki, Mieszkancy, Padkapcowy.

Cyrkuł IV, Kalwaryjskaja 21, dla wakolic:

Boutupie, Žurauoy Nowyje, Szyszkini, Trynopol.

Cyrkuł V, Piunaja 16, dla wakolic:
Markucie, Hory, Tapažyszki.

Cyrkuł VI, Zarecznaja 16, dla wakolic:

Puszkarnia, Leoniszki.

Cyrkuł VII, Harbarskaja 5, dla wakolic:

Wołokunie, Rekaciszki, Wirszubka, Szwajcary, Hurajcy.

Cyrkuł VIII, Orenburskaja 5, dla wakolic:

Burbiszki, Krapiunica, Woŭczaja Łapa, Nawasiołki, Daliny, Rumiancy.

Cyrkuł IX, Wiasiołaja 5, dla wakolic: Kryžouka i Justynouka.

Zahad.

Na mocy Najwyszejszaho zahada z 22 listapada 1916 h. („Armee — Verordnungsblatt“, Nr 320 B I 2) dla ŭsich ziamiel upraŭleńnia Wilna-Suwałki wydajecca nižejpisany palicejski zahad:

§ 1.

Kožyn, u kaho jość koni, pawinien ŭsich swaich kaniej prywiaści ŭ kamisiju dziela ahladu ich i naboru, jakije adbuducca, paczynajuczy ad 3.I.1917, pawodłuh zahada Etapnaj Inspekcii 10.

§ 2.

Chto nia spoŭnić hetaho, taho karacimuć wastroham da 6 miesiacoŭ abo sztrafam hraszmi da 6 000 marak. Kali-ž sztrafu hraszmi nielha ŭziać, dyk zamiest kožnych ad 3 da 30 marak naznaczajecca 1 dzień aresztu ci wastrohu.

Aprycz hetaho nieprywiedzienych kaniej buduć konfiskawać.

§ 3.

Hety palicejski zahad maje siłu ad dnia apawieszczeńnia jaho.

Wilna, 28 śnieżnia 1916 h.

Hłaŭnakamandujuczy 10 Armijej
padp. v. Eichhorn,
Generaloberst.

Z USIAHO KRAJU.

Hadoŭla świniej.

KOŬNA. Dziela wykarystańnia kuchonnych adpadkoŭ hradanaczalnik daje świniej. Świniej dajuć biez nijakaj zapłaty s tym, szto jany pawinny być wiernieny nazad. Za pryrost wahi buduć dapłaczywać pawodłuh najwyszejszych cen. Kali świni buduć kupleny, dyk za ich tak sama buduć brać pawodłuh najwyszejszaj cany, i tady jany astajucca na ŭłasnaść kuplajuczaho, katory sam može ich bić.

Niezwyczajny wiek.

MITAWA. U bibliotecy muzeju, ŭ sabrańni aŭtohrafoŭ jość, miž inszym, hetkaja zamietka (pa niamiecku): «U Połacku, ŭ Litwie, jak piszuć hazety, nidaŭna pamier czeławiek, katoramu było 180 hadoŭ. Cikawa dawiedacca: 1) ci wiestka ab jaho wieku sprawiadliwaja; 2) biohrafiju i sposab žyćcia hetaho czeławieka».

WIESTKI Z RASIEI.

„Wajna da kanca!“

PIECIARBURH (P.T.A.). Hłaŭnakamandujuczy wydaŭ 25.XII prykaz dla armii i flotu, ŭ jakim, miž inszym kaže:

„Siły worahoŭ, jak widać, kanczajucca, a tym czasam moc Rasiei i jaje sajužnikoŭ biezupynna uzrastaje. Z hetaj pryczyny Niamieczczyna nieŭspadzieŭki predłažyła mirnyje pierehawory. Ale dla hetaho czas jaszcze nie nastaŭ. Wypaŭnieńnie zadacz Rasiei: zdabyćcie Konstantynopola i marskich praliwoŭ i adbudowa wolnaj, ciapier razdzielenaj na try czaści Polszczy — jeszcze nie zabaspieczeny. Ja nie sumlewajusia, szto kožyn wierny syn światoj Rusi pierakonan, szto mir može być dadzien woraham tolki tady, jak jany buduć wyhnany z naszaj ziamli i pabity da kanca. Znaczyć, budziem ćwiordymi ŭ naszaj wiery ŭ poŭnuju pabiedu. I Usiemahuczy pabłahasławić naszy znamiony. Jon daść nam mir, adpawiedny da hierojskich uczynkoŭ maich słaŭnych wojsk, mir, za katory patomnyje pakaleńnia buduć sławić waszu pamiać“.

„Now. Wr.“ pisze: „Aprycz cara i hienerała Ruzskaho apawieścili prykaz da wojsk jeszcze hieneraly Brusiłow i Ewert; jany kažuć ab patrebi wajewać dalej — da akanczacielnaj pabiedy“.

Uwaha: Tak pysznymi i hromkimi frazami starajucca aszukać narody Rasiei i rasiejskich sałdatoŭ u sprawie zapraŭdnaho pałažeńnia!

Žadańnie mira.

KOPENHAGA. Pawodłuh „Now. Wr.“, pa ŭsiej Rasiei hetymi dniami razdawalisia proklamacii z žadańniem mira.

Rezolucii rabotnikoŭ proci wydaleńnia rabotnickich deputatoŭ z H. Dumy žadajuć ad prawicielstwa zamireńnia.

Palitycznaje pałažeńnie.

LONDON. „Daily Chron.“ danosić s Pieciarburha, szto palitycznaje pałažeńnie nie zmianiłosia.

Zdaroŭje Protopopowa to papraŭlajecca, to iznoŭ psujecca.

Trepowu nie udałosia ŭłažyć adnarodny gabinet.

Zjezd ziemstw i miest, naznaczenyje ŭ Maskwie, u aposzni moment zabaronieny.

Chwaroba Mikałaja Mikałajewicza.

SZTOKHOLM. Jak dawiedałasia „Riecz“, Mikałaj Mikałajewicz ciažka zachwareŭ u Tyflisie. Z hetaj pryczyny jon nie zdaleje pryniać kamandu nad rasiejska-rumynskimi siłami ŭ Mołdawii.

Ab pałažeńni u Rumynii.

PIECIARBURH. Rasiejskije wajennyje kruhi s pryczyny prypadkoŭ u Rumynii kažuć:

Rasiejska-rumynskije wojski adchodziać na poŭnacz i pakinuli u Dobrudžy tolki arjergard. Hłaŭnyje siły ćwiorda ścierahucca pieradczasnaho spatkańnia z worahami, bo rasiejskaja hłaŭnaja kamanda manicca zachawać swajo wojsko ŭ całaści dziela operacij pry bolsz wyhodnych warunkach.

Nowaja strata.

BERLIN. Adna z niamieckich padwodnych łodak ŭ Paŭnocznym Ledawitym akiani, na ŭschodzi ad Nordkapu, aresztawała parachod rasiejskaho dabrawolnaho flotu »Suchan«. Parachod wioz wajennyje materjały i iszoŭ z Ameryki u Archangielsk. Na im było 100.000 szrapneloŭ, 75.000 hranat, 150.000 kg. hranatnych hilz, 250.000 hałowak dla hranat, 100.000 inszych hałowak, 150.000 kilogr. uzryŭczataho materjału, 175.000 kilogr. porachu, 40.000 czornaho porachu, 127 hranat 30-centymetrowych, 150 cylindroŭ s kwasam, 1.230.000 kilogr. woława, 7 hruzowych samachodoŭ, 200.000 wiazak skury na padoszwy, 500 szpul kaluczaho drotu i 6.000 sztuk relsoŭ dla czyhunki.

Z usiaho świetu.

Karanacija.

BUDAPESZT. Karol i karalewa prybyli ŭ stalicu, paczesna witanyje narodam.

BUDAPESZT. Z wialikaj uraczystaściu, zhodnie z historycznym rytuałam, adbyłasia karanacija aŭstryjackaho impieratara i žonki jaho na karala i karalewu Wenhryi.

Ab francuskich socyalistach.

BERLIN. »Vorwärts« pisze, szto trudna zrazumieć dumki francuskich socyalistoŭ, katoryje hatowy za abmyłki rasiejskaj strategii płacić francuskim miasam i krywioj.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieszczeńnia.

29.XII. Zachodni teatr:

Front niamieckaho Naślednika: Na zachodnim bierazi Maasu, la wiarszyny 304 i na pałudni ad Miortwaho Czeławieka, byli zrobleny nastupleńnia na francuzkije pazycii, katoryje dajszli da druhoj i trejciaj linii ich. Uziaty 222 pałonnych sałdatoŭ, 4 aficery i 7 kulemiotoŭ.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Niczoha wydatnaho.

Front erc-hercoga Jozefa: Pałudziennaje kryło armiejskaj hrupy, u zwiazi z operacijami ŭ Wialikaj Wałachii, pasunułosia ŭ hory na ŭschod. Niamieckije i aŭstryjacka-wenhierskije wojski ŭ harystaj wakolicy na ŭschodnim fronci ŭ Siemihradzii zdabyli szturmam niekolki pazycij. Uziaty 1400 pałonnych rasiejcoŭ, 18 kulemiotoŭ i 3 harmaty.

Front Makienzena: Na lewym kryle 9 armii bawarskije i aŭstryjackije wojski złamali ŭ harach silny adpor złuczenych worahoŭ i dajszli da Dumitrestu, ŭ 20 wierstach ad Rymniku-Sarat. Prawaje kryło prabiłosia miž adrezkam Rymniku i rakoj Bucaul, zdabyło niekolki uporna baraniŭszychsia wiosak i nie dało rasiejcam czasu zadzieržacca na zahadzia pryhatawanych pazycijach miž azierami. Tut uziaty 1400 pałonnych rasiejcoŭ, 3 harmaty i niekolki kulemiotoŭ.

U Dobrudžy zdabyt Rachel.

Makiedonski front: Biez wydatnych prypadkoŭ.

30.XII. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: U wakolicach Lilla, na paŭnocznym bierazi Sommy i na paŭdzinokich adrezkach frontu En ahoń ad czasu da czasu krapczeŭ. Nastupleńnia anhlickich i francuskich patruloŭ adbity.

Front niamieckaho Naślednika: Na lewym bierazi Maasu francuzy za dzień nie raz iszli u ataku paśla padhatoŭki ahniom, ale byli adbity.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Pry błahoj pahodzi—zwyczajnyje styczki kala akopoŭ.

Front erc-hercoga Jozefa: U zasypanych śnieham lasistych Karpatach —udacznyje patrulnyje operacii niamieckich jegroŭ. U Siemihradzkich harach kala hranicy niamieckije i aŭstryjackije wojski, nia hledziaczy na ćwiordy adpor, ŭwarwalisia na ŭmacawanyje pazycii i, adbiwajuczy silnyje kontrataki, ŭ katorych rasiejcy pakinuli ŭ naszych rukach 10 aficeroŭ, 650 sałdatoŭ i 7 kulemiotoŭ, pajszli dalej upiarod.

Front Makienzena: Naszy nieutamimyje wojski honiać na ŭsim fronci

Michajło Hruszewskij.

(Da jaho 50-letniaho jubileju)

U minuŭszym miesiacu śnieżniu ukrainskaje hramadzianstwo spraŭlało 50-letniuju hadaŭszczynu uradzin wiadomaho hramadzkaho pracaŭnika i wuczonaho, prafesara Michajły Hruszewškaho. Abszyrnyje staćci ab im pamiaścili ŭsie ukrainskije czasopisi, jakije wychodziać za miežami Rasiei (ŭ samaj Rasiei ukrainskije hazety ŭsie pazakrywany prawicielstwam), — chacia sam jubilat znachodzicca ŭ Maskwie, kudy jamu nidaŭna pazwolili pryjechać sa ssyłki ŭ Simbirsk i Kazań.

Radziŭszysia ŭ miežach rasiejskaj dzieržawy, Michajło Hruszewškij skonczyŭ tut himnaziju i uniwersytet i tut že spasobiŭsia na prafesara, pracujuczy specyalna nad historyiej swajej baćkaŭszczyny Ukrainy. Zdabyŭszy wuczony tytuł, jaho zaprasili na katedru ukrainskaj historyi u Lwowi. Tut jon zrazu stanuŭ napieradzi ukrainskaho literaturnaho ruchu, sam mnoha pisaŭ u ukrainskich czasopisiach, czytaŭ publicznyje lekcii ab pytańniach, zwiazanych z ukrainskim adradžeńniem, ureszci, ŭstupiŭszy ŭ nidaŭna naładženaje «Naukowaje Tawarystwo im. Szewczenka», staŭsia duszoj hetaho tawarystwa, a ad 1897 hodu i formalnym haławoju jaho. Jaho pracaj «Naukowaje t-wo im. Szewczenka» dajszło takoj wahi, jakuju u inszych narodoŭ majuć Akademii Nauk.

Nia hledziaczy na hetkuju roznarodnuju rabotu, praf. Hruszewškij paczaŭ pisać swaju monumentalnuju pracu — abszyrnuju Historyju Ukrainy. Pierszy tom jaje wyjszoŭ u 1894 h., a dahetul usiaho wypuszczeny ŭ świet $7^{1}/_{2}$ wialikich tomoŭ, i aŭtor dajszoŭ jeszcze tolki da Cmielniczczyny.

Pawodłuh dumki pr. Hruszewškaho, ŭ 1898 h. paczaŭ wychadzić wielmi surjozny literaturna-hramadzki miesiacznik «Literaturno-Naukowyj Wistnyk», zhurtawaŭszyj najlepszyje ukrainskije siły. A śledam za hetym Hruszewškij orhanizuje cełу rad hramadzkich ustanoŭ i tawarystw, katoryje majuć na meci razwiwać ukrainskaje piśmienstwo, wypuskajuczy ŭ świet masu ukrainskich kniżek.

M. Hruszewškij staŭsia asabliwa wiadomym miž szyrokimi hramadzkimi kruhami jak swaimi palitycznymi i na hramadzkije temy staćciami ŭ czasopisiach, tak jeszcze bolej swajej karotkaj historyjej Ukrainy, napisanaj parasiejsku («Очерк истории Украинскаго народа», 1904 h.). Pracy jaho drukawała i pieciarburskaja Akademija Nauk, u katoraj pr. Hruszewškij mieŭ wialikuju paszanu.

Jak s surjoznym, ćwiarozym palitykam z im wielmi liczylisia i rasiejskije palitycznyje kruhi bolej-mieniej liberalnych kirunkoŭ. Zatoje z dzikaj nienawiściu napadali na jaho rasiejskije nacyonalisty i czornasoccency, winawaciuczy jaho ŭ roznych wydumanych «prastupkach», jak zdrajcu Rasiei i t. d. I kali Hruszewškij, jak rasiejski paddany, prymuszen byŭ u paczatku wajny wyjechać z Aŭstryi ŭ Rasieju,—jaho maskali aresztawali ŭ Kijewi i wysłali piersz u Simbirsk, paśla ŭ Kazań, dy adtul u kancy, na starańnia hrupy prafesaroŭ — czlenoŭ Hasudarstwienaj Rady, pazwolili jamu pryjechać u Maskwu dy tut žyć.

Praf. Hruszewškij dobra wiadomy i ŭ biełaruskim hramadzianstwie, da katoraho jon zaŭsiody adnasiŭsia sa szczyraj prychilnaściu, dumajuczy ab zbliženńi dwoch bratnich narodoŭ — ukrainskaho i biełaruskaho. U swaim «Lit. Nauk. Wistn.» jon achwotnie dawaŭ miejsco staćciam ab biełaruskim ruchu da nacyonalnaho adradžeńnia i sam zwiertaŭsia da biełaruskich piśmiennikoŭ ab hetkije staćci. I biełarusy ciapier, u 50-letniuju hadaŭszczynu uradzin pawažanaho prafesara i hramadzkaho rabotnika, szluć jamu swoj szczyry prywiet i žyczeńnia jak-najdaŭžejszaj karysnaj pracy dla bratniaho nam Ukrainskaho narodu.

A. N.

miž harami i Dunajem adstupajuczych worahoŭ. U udacznych bitwach jany dajszli da linii Wicyrul—Sutesti—Słobocija (na pławinie darohi z Rymniku-Sarat da Płaginesti).

Makiedonski front: Niewialikije patrulnyje sustreczy ŭ dalinie Strumy.

Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. 28.XII. **Uschedni teatr:** (hl. niamieck. apaw.).

Italjanski teatr: Biez wydatnych prypadkoŭ.

WIENA. 29.XII. **Uschodni teatr:** (hl. niamieck. apaw.)

Italjanski teatr: Uczora na płoskahoryi Karst ahoń italjanskaj artyleryi byŭ žywiejszy. U dalinie Wippacha adzin nasz wajenny latun zbiŭ samalot worahoŭ.

WIENA. 30/XII. **Uschedni teatr:** (hl. niamieck. apaw.)

Italjanski teatr: Biez asabliwych prypadkoŭ.

Smierć latuna.

BERLIN. Paruczyk Lefers pahib śmierciu hieroja ŭ bitwie na pawietry. Heta byŭ adzin s samych wydatnych latunoŭ i kawaler order a «Pour le Merite».

Pałažeńnie u Anhlili.

LONDON. Nižniaja Pałata. Nowy minister sielskaj haspadarki skazaŭ: «Pałažeńnie— surjoznaje, bo my, szczyra kažuczy, znachodzimsia ŭ horadzi jak bytcym u asadzi». U kancy pramowy minister skazaŭ, szto zasiejanyje žytam i bulbaj pala Anhlii pierewažać u razwiazcy pytańnie ab pabiedzi ci razhromi ŭ hetaj wialikaj wajnie.

U Hrecii.

AFINY. Usiemi cykladskimi astrawami ciapier upraŭlajuć czynoŭniki naznaczenyje prawicielstwam Wenizełosa.

Wajna da kanca!

BERLIN. Niamiecki Impieratar wydaŭ prykaz da armii i flotu, ŭ jakim, miž inszym, haworycca:

«Wy—pabiedzicieli na ŭsich wajennych teatrach na suszy i na mory. Z nienaruszymaj wieraj i hordaj nadziejaj uhledajecca na was Baćkaŭszczyna. Biezprykładny wajenny duch, jaki panuje ŭ waszych radach, wasza niazłomnaja wola dajści pabiedy, wasza luboŭ da Baćkaŭszczyny dajuć mnie zawiereńnie, szto i ŭ nowym hodzi pabieda astaniecca za nami.»

LONDON. «Dajly Telegr.» dawiedałasia, szto atkaz sajuźnikoj na niamieckaje predłažeńnie mira napisan u Paryžy. Wilson atrymaje tekst jaho, kab addać centralnym dzieržawam. Tady budzie jasna jak dla wajujuczych tak i dla neutralnych hasudarstw, szto nima nadziei, kab sajuźniki dziela mira kali-koleczy adraklisia ad mahczymaści dajści pabiedy, ŭwažajuczy, szto hetki mir, pakul budzie trywać wajennaja moc Niamieczczyny, budzie «niamieckim» miram. Atkaz budzie wielmi padrobny i daść wyjaśnieńnie, dziela czaho sajuźniki wiaduć wajnu; ŭ im buduć pastaŭleny warunki mira, susim nie padobnyje da starych zawiereńnioŭ na papiery.

Ahienctwo Reŭtera dawiedałosia, szto sajuźniki abmieniwajucca pahladami na niamieckaje mirnaje predłažeńnie. Pastanowa ab atkazie na amerykanskuju notu jaszcze nia pryniata, i niełha spadziewacca, kab jana była zroblena piersz, czym budzie dadzien atkaz sajuźnikoŭ na niamieckaje predłažeńnie.

BERLIN. Roznyje hazety piszuć, szto ŭ London pryjszła druhaja nota Wilsona—jak dapaŭnieńnie da pierszaj. Jana nie adabjecca na pahladach sajuźnikoŭ. Anhlija paszle swoj atkaz na mirnaje predłažeńnie centralnych dzieržaŭ u subotu. U atkazie, naahuł buduć paŭtoreny zajawy Llojda Džordža.

Za mir.

KOPENHAGA. Dańskaje, Norwežskaje i Szwedzkaje prawicielstwo pryłuczyłosia da wystupleńnia Wilsona.

Hłaŭny urad norwežskaho rabotnickaho sajuza pasłaŭ Wilsonu hetkuju telehramu: «Norwežskaja socyal-demokracija, katoraja stanowić treciu czaść wybarszczykoŭ, witaje energicznuju rabotu prezydenta.

Dańskije socyal-demokraty pasłali Wilsonu hetkuju telehramu: «Dańskaja socyal-demokracija wyskazywaje swoj spohad i swajo najhłybiejszaje žadańnie, kab Waszy kroki dajszli udaczy».

Spis wajena-pałonnych naszaho kraju.

Z Wilni i Wilenskaj huberni.

Tabor dla wajenna-pałonnych Puchheim.

I. Bataljon.

Aleszo Aleksandar, Sirodwiczy.
Bur.akoŭ Łazar, Kaczanik.
Boŭtruk Iwan, Niŭka.
Bielij Mikałaj Dzienisavo.
Biefoŭ Dzmitr, Milcino.
Balszowicz Zachar, Brusy.
Bafdin Siarhiej, Ledi.
Biaiuk Andrej, Zamość.
Boŭszgć Hryhor, Oszmiana.
Dzimitryjeŭ Hryhor, Kniaréŭ.
Daszkiewicv Alaksiej, Dziemjan.
Dziewiatnikoŭ Ilja, Usztki.
Dydjeŭski Pilip, Mańkoŭcy.
Hrygiel Ilje, Kdocy.
Harniewicz Piotr, Wilnja.
Noryszžn Wasil, Dugasa.
Hriuk Mikąłaj, Ianowo.
Łabkoŭski Iyan,, Bieleŭcy.
Pakładok Łuka, Ciakincy.
Parczucc Jakaŭ, Zadorie.
Pankowicz Aleksandar, Zapolje.
Płotnikoŭ Wawiła, Wiescki.
Papoŭ Jazep, Poczynok.
Skrypka Mark, Kołpieŭcy.
Snapok Ihnat, Winahradoŭ.
Szlingiel Jazep, Nowasiołki.
Cimailejeŭ Alaksiej, [illegible].

III. Bataljon:

Jakoboleŭ Siarhiej Roskoty.
Kosol Iwan, Ortubok.
Porkałoŭ Iwan, Uzurowo.

V. Batąljon.

Zacharowicz Todar, Kuklany.
Buzenkoŭ, Nestor, Swir.
Kamkoŭ Lazas, Dziemielika.

Tabor dla wajenna-pałonnych Tuchel.

Bielus Borys, Wilnia.
Now.cki Bałtazar, Bejnasze.
Jakroicz Stanisłaŭ, Maczuczy.
Raŭdis Maciej, Gierykancy.
Milenski Wigend, Merecz.
Wysocki Hipolit, Prosy.
Płubianka Adam. Klasze.
Baniewicz Aleksandar, Wilejka.
Sinkiewicz Bolesłaŭ, Wine.
Kindur Albin, Lintmanv.
Waszczyłoŭ Michaił, Wasiliszki.
Wiszniеŭski Bronisłaŭ, Snieha.
Kawalewicž Iwan, Pareczcze.
Ihnatowicz Anton, Dziemeczeŭ.
Pipto Alaksiej, Wokane.
Anop Jazep, Biełaja.
Kaminski Ihnat, Wusne.
Acykowicz Hryror, Czebai.
Skuraczunak Jazep, Szyszki.
Ihnaczuk Anton, Zahory.
Uścinowicz Jahor, Kałodcy.
Ciareszka Piotr, Słabodka.
Mordas Konstancin, Mordasy.
Kasmacz Hryhor, Chotataiczy.
Baszkoŭski Iwan, Hanciczy.
Waikowicz Jahor, Warani.
Mirynoŭski Jan, Mejszahoła.
Lebiedziewicz Wincenty, Diamneéi.
Haławacz Iwan, Aharodniki.
Hundro Sylwestar, Borci.
Sasnoŭski Jakaŭ, Wilnia.
Stefanowicz Jazep, Poczytwa.
Stankiewicz Stanisłaŭ, Wilnia.
Luczyn Iwan, Swejsk.
Suwy Piotr, Zabielcy.
Bołtrys Franc, Kockaŭ.
Matujza Stanisłaŭ, Druskieniki.
Balmena Iwan, Czerniewiczy.
Siedziukiewicz Iwan, Ryha.
Małoŭski Julian, Kościecizna.
Szyszkoŭski Wincent, Pecmester.

(Dalej budzie).

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar W. Łastoŭski.